

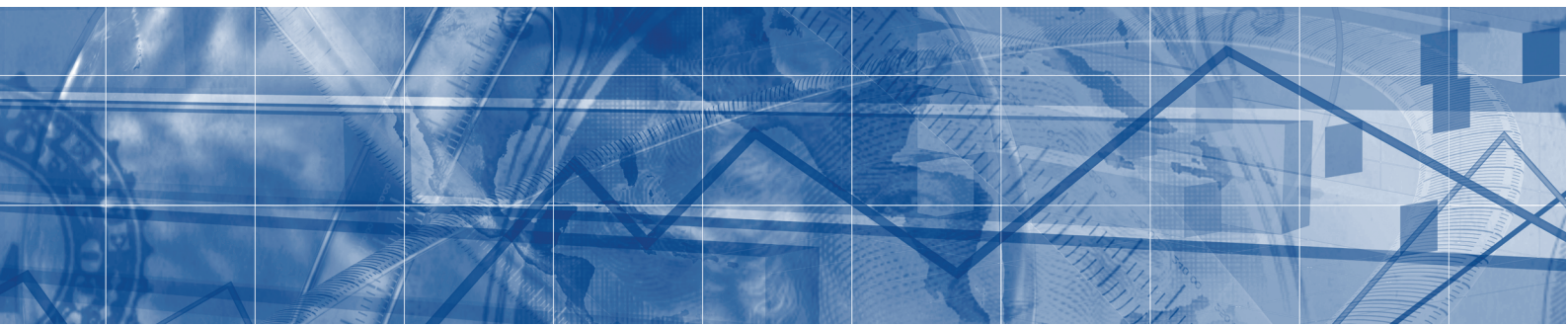

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 3

Журнал

вересень 2025

*Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції
з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця
CED-2025*

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця

**№ 3
вересень 2025
Журнал**

Виходить щоквартально

**Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції
з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця
CED-2025**

**Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Стожук А. П.**

**Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 6 від 29.09.2025 р.**

**Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).**

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61165, Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а, **Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця**

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.

Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2025

ЗМІСТ

Андрейчиков О. О. Інтелектуальний капітал і цифрова інклюзія: стратегічні орієнтири розвитку ІТ-компаній.....	9
Андрусик Є. В., Гур'янова Л. С. Застосування методів Data Science для гібридної сегментації клієнтів	12
Ачкасова С. А., Вовченко А. О. Запобігання ризику неплатоспроможності підприємств в умовах економічної невизначеності	15
Бай Цзішен. Формування готовності педагогів закладів дошкільної освіти до інновацій.....	18
Balasanian O., Mykhailova L. Competency-based approach to language training of higher education students	21
Balycheva L., Shelkunova N. Historical experience of post-war economic reconstruction as a path to forming Ukraine's recovery strategy	23
Башук І. Г., Безкоровайна Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством у середовищі інформаційного шуму	26
Bezugla I. Optimizing Cognitive Processes in Language Learning through AI: Insights from French Academic Contexts	29
Березовський П. П., Калашник Н. С. Партнерство влади та бізнесу як інструмент інноваційного розвитку економіки	32
Білоусов С. О. Мікрокреденшали як нова мова глобального академічного співробітництва	36
Близнюк О. В. Аналіз сучасних теорій лідерства.....	38
Боденко А. І. Формування оточуючого середовища релокованих підприємств під впливом заходів державної підтримки	41
Boiko N. Priorities of social development and social enterprise marketing: the Ukrainian context	43
Бондаренко Г. Г., Белявцева В. В. Вплив рівня економічного розвитку на функціонування громадянського суспільства в Україні	46
Brynzа N. Optimising web resources to expand digital accessibility	48
Budreiko M. Social and economic aspects of provision of development of a health system.....	52
Будянська В. А., Почуєва О. О. Цифрові комунікації в управлінні вищою освітою: виклики та перспективи розвитку.....	55
Wang Honghai. Social and communication support of an organization.....	59
Wang Lei. Integration of information technologies into art education: challenges of managing students' independent work	61
Васюк В. В. Компетентнісний підхід в управлінні персоналом	64
Велика О. Ю. Маржинальний прибуток як критерій формування системи мотивації менеджерів з продажів	66
Vizhunov A., Ustimenko A. Theoretical approaches to the formation of corporate safety of organizational development of the enterprise.....	69

Voitenko O., Haiduk O. Methodical approach to managing the potential of a secure-oriented enterprise.....	72
Воронюк Є. В., Сатушева К. В. Виклики для економічної безпеки підприємницької діяльності в умовах глобальної нестабільності.....	75
Gavkalova N., Kunitsyn O. European digital innovation hubs as a potential driver of the social economy in Ukraine	77
Гаврильченко О. В., Білоусенко А. Ю. Адаптивність бізнес-процесів агропромислового комплексу України в умовах воєнного стану	79
Naharinov O., Kobziev P. Signs of enthrorogenic systemic catastrophe of the XXI century	81
Говорун Б. О. Екосистемна парадигма розвитку бізнес-процесів корпоративного підприємства	84
Goel A. K., Sigaieva T. Trends in logistics development in today's environment.....	87
Hontarenko I., Pavliuk O. Distance learning as a means of developing students' information literacy	90
Горбачов А. В. Актуальні проблеми та перспективи викладання суспільно-політичних дисциплін у прифронтових регіонах України.....	93
Gorobynskaya M. Transformation of HR Processes under the Influence of the Industry 5.0 Concept	96
Грицай Я. Г. Цифрові інструменти для організації спільної роботи в закладах загальної середньої освіти	101
Грінченко М. В. Моделювання архітектури обліково-аналітичного забезпечення управління розвитком корпоративного підприємства	104
Demchenko H. Intellectual property as a driver of Ukraine's economic recovery in wartime conditions.....	107
Demchenko K., Lebedynska O. War veterans in the labor market of Ukraine: employment challenges and social risks.....	109
Demianenko A., Semenov A. Approach to the formation of weighting coefficients for the human capital index under socio-economic upheavals	113
Драган О. А. Методологічні засади використання інформаційних технологій у процесі дистанційного навчання англійської мови як іноземної	116
Дуга С. Ю. Людський капітал жінок в Україні: сучасні виклики та перспективи розвитку.....	118
Єнгалічев С. О., Леуенко О. В. Обговорення результатів інтелектуального методу планування задач у гетерогенних розподілених інформаційних системах.....	122
Yermakov I. Cyber threats and protection of online platforms in the tourism sector	125
Єрмоленко О. А., Грачова Я. П. Інституційні засади соціальної відповідальності підприємств	127
Жигилій О. Г. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньоекономічної діяльності агропромислового комплексу України	130
Жила Г. В. Розвиток критичного мислення здобувачів вищої освіти в умовах цифровізації	133
Задачин Г. С. Цифрова дидактика комунікативної компетентності: потенціал інтерактивних платформ у вищій освіті.....	136

Zadachyn S. Pedagogical potential of augmented reality in forming an inclusive educational environment in secondary school	138
Zaslavska Y. From survival to growth: entrepreneurial transformation strategies in unstable economies	141
Заславський В. І. Організаційна гнучкість бізнесу крізь призму проєктного підходу: оцінювання та стратегічні наслідки	144
Іващенко Г. А. Трансформаційні процеси українського бізнесу в європейському економічному просторі	146
Клімова С. М., Остапенко О. Г. Правові засади фінансового забезпечення реформування територіальних органів публічної влади в контексті європейської інтеграції	149
Кобринець О. С. Особливості викладання французької мови для студентів економічних спеціальностей	153
Kovalova K., Kluesener Bea. The potential of artificial intelligence in project-based foreign language training	156
Козлова І. М. Розвиток фармацевтичного ринку України в умовах воєнних викликів і євроінтеграційних процесів.....	160
Колодізеєв О. М., Береговий В. О. Перспективи інтеграції структурних складових фінансової екосистеми в умовах функціонування на принципах відкритого банкінгу.....	163
Konstantynovskiy L. International non-financial reporting standards and their adaptation in Ukrainian companies	166
Konchyk D. Building resilience amid fragility, climate risk and financial constraints in a vulnerable world	170
Корнійчук Р. О. C2C-модель у сфері послуг: трансформація ринку у цифрову епоху	172
Kotlyk A. Impact of social responsibility on export performance of multinational corporations	175
Кравченко Д. А., Кравченко А. В. Геліксні моделі як інструмент розвитку стартап-екосистеми в умовах цифрової економіки.....	179
Kryvonis K., Ovinnikov A. Methodical approach to managing the strategic knowledge of an enterprise in a digital economy	181
Кріпкий А. Ю. Проблематика фрагментації світової економіки.....	184
Кумбатов А. І. Розбудова організаційно-економічного механізму взаємодії учасників мереж виробничої кооперації.....	186
Kupriianov V., Skliar T. Development of a strategic management decision to improve the efficiency of the enterprise's export-import activity	188
Курган Н. В., Курята О. В. Таксономія фінансової звітності малих підприємств як драйвер формування цифрової довіри інвесторів	192
Ларіна К. В. Використання архетипів для формування емоційних комунікацій брендів в умовах економіки вражень.....	196
Леуненко О. В., Єнгаличев С. О. Математичне моделювання передачі даних ресурсомістких задач у гетерогенних хмарних системах: показники ефективності та методологічні підходи	199

12. Носань Н., Мартінович В. Нормативно-правове забезпечення публічного управління в умовах децентралізації влади в Україні. *Галицький економічний вісник*. (Соціальна економіка і політика). 2019. Т. 59. № 4. С. 105–111. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2019.04.105. **13.** Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. **14.** Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. // ВВР України. 1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>. **15.** Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 р. № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>. **16.** Boex J., Williamson T., Yilmaz S. Fiscal Decentralization, Local Public Sector Finance, and Intergovernmental Fiscal Relations: A Primer on Multilevel Government Finance. Washington, DC : Local Public Sector Alliance / World Bank. 2024. URL: <https://decentralization.net/resources/fiscal-decentralization-primer/>. **17.** Britchenko I., Bezpartochnyi M., Maslii N. Financial decentralization in Ukraine: prerequisites, problems, prospects. *VUZF Review*. 2019. Vol. 4 (4). P. 5–20. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3595899>. **18.** Ukraine Plan 2024–2027 URL : <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/ukraine-facility-plan.pdf>. **19.** Umland A., Romanova V. Ukraine's early decentralization attempts // *Soviet and Post-Soviet Politics and Society* (forthcoming). Posted: 22 June. 2024. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4842169. **20.** Vdovichen A., Chornovol A., Mustetsa I., Tabenska J., Tomniuk T. Fiscal decentralization and local finance in Ukraine and EU member-states. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2024. Vol. 3 (56). P. 86–96. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.56.2024.4390>.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2025 р.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

УДК 378.147:811.133.1:004

Кобринєць О. С.

Здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня
факультету підготовки іноземних громадян ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті висвітлено специфіку викладання іноземних мов студентам економічних спеціальностей. Розглянуто значення професійної орієнтації навчання, розвитку міжкультурної комунікації, застосування цифрових технологій та інтерактивних засобів. Підкреслено важливість поєднання мовної підготовки з формуванням soft skills для майбутніх економістів.

Ключові слова: іноземна мова професійного спрямування, французька мова, міжкультурна комунікація, іношомовні комунікативні компетентності, мультимедіа, інтерактивна дошка.

Annotation. This article explores the particularities of teaching foreign languages to economics students. It emphasizes the need for professional orientation, intercultural competence, and the use of digital tools. The study highlights the integration of practice, gradual progression, and soft skills development as key elements of effective language instruction.

Keywords: foreign language for specific purposes, French language, intercultural communication, foreign language communicative competences, multimedia, interactive whiteboard.

У сучасному світі володіння іноземними мовами є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх економістів і їхньої конкурентоспроможності на ринку працевлаштування. Глобалізаційні процеси, інтеграція у світовий економічний простір та активна міжнародна співпраця вимагають від фахівців не лише знань фахових дисциплін, але й високого рівня іншомовних комунікативних компетентностей.

У зв'язку з цим зростають вимоги до рівня особистості викладача, його професійних навичок і компетенцій, рівня відкритості до інших культур, опанування новими методиками та використання інформаційно-комунікативних технологій під час викладання іноземних мов на уроці. Викладач повинен йти в ногу із сучасними новітніми технологіями, щоб підготувати спеціалістів високого класу.

Звісно, що викладання іноземної мови для немовних спеціальностей має певні особливості. Для таких фахівців іноземна мова – це один із інструментів у їхній подальшій кар'єрі в економічній галузі.

Головна особливість викладання іноземної мови студентам економічних спеціальностей є професійна спрямованість навчання. Студенти повинні оволодіти не лише загальною мовною базою, а й спеціалізованою лексикою, необхідною для роботи з економічними текстами, фінансовою документацією, діловою кореспонденцією та презентаціями. У французькій мові це відповідає підходу FOS (Français sur Objectifs Spécifiques / Іноземна мова за професійним спрямуванням), який поєднує практичні мовні навички з фаховою підготовкою.

Другим важливим аспектом є розвиток міжкультурної комунікації [1; 2]. Майбутні економісти мають вміти будувати професійний діалог із зарубіжними партнерами, враховуючи культурні норми та етикет ділового спілкування в різних країнах. Це підвищує ефективність міжнародної співпраці та формує конкурентоспроможність молодого фахівця.

Особливе місце займає поєднання теоретичної та практичної підготовки. Викладання іноземної мови для студентів економічних спеціальностей стає результативним, коли воно спирається на аналіз автентичних матеріалів: статей із профільних журналів, звітів міжнародних компаній, реальних економічних кейсів. Рольові ігри, моделювання переговорів чи ділових зустрічей дозволяють студентам застосовувати знання в умовах, наближених до професійних.

Сьогодні, в епоху розвитку онлайн навчання, ми, як ніколи, розуміємо, що сучасна методика неможлива без цифрових технологій [3]. ІКТ (інформаційно-комунікативні технології) відкривають для викладачів і студентів доступ до інформації в режимі реального часу, роблячи навчальний процес більш ефективним.

Використання цифрових технологій і комп'ютерних ресурсів під час навчання іноземних мов стає пріоритетним напрямом роботи викладачів. Процес комп'ютеризації освіти стимулює оновлення традиційних методик і впровадження нових інтерактивних підходів, інноваційних форм навчання, зокрема методу проєктів.

Сучасні технології викладання іноземних мов базуються на використанні мультимедійних засобів і технологій навчання. Поняття «*мультимедіа*» охоплює інтерактивні технічні та програмні рішення, які забезпечують роботу з графікою, текстами, аудіо- та відеоматеріалами. Основними перевагами мультимедіа є інтеграція різних типів інформації та можливість зворотного зв'язку між користувачем і системою.

На основі практичного досвіду можна стверджувати, що однією з найефективніших інформаційно-комунікаційних технологій у процесі викладання іноземних мов є інтерактивна дошка. Вона поєднує функції сенсорного екрана, проектора та комп'ютера, що дозволяє зробити навчальний процес більш наочним, змістовним, динамічним і мотивуючим для студентів [3].

Інтерактивну дошку вперше було представлено у 1991 році. На сьогодні розрізняють два основних типи таких пристроїв залежно від розташування проектора – із фронтальною та зворотною проєкцією. Незважаючи на технічні відмінності, базові функції залишаються спільними: копіювання, вирізання, приховування чи виділення елементів, фіксація зображень, створення таблиць і геометричних фігур, записування та збереження інформації, а також встановлення зв'язків між сторінками презентацій.

У практиці викладання іноземних мов найчастіше застосовуються програми *Elite Panaboard* та *Smart NoteBook 10*, які відрізняються зручністю використання й інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом. Вибір програмного забезпечення визначається моделлю конкретної інтерактивної дошки.

Інтерактивна дошка, як і інші мультимедійні засоби, сприяє оптимізації освітнього процесу, забезпечуючи його наочність, динамічність та емоційну насиченість. Її ключовою перевагою є безпосередня взаємодія між викладачем і студентами через сенсорний екран, що дає змогу створювати креативні й інтерактивні навчальні завдання з використанням вбудованих інструментів.

У межах методу проєктів викладач або студент може самостійно розробляти вправи, тести, графіки та схеми. Додатковою перевагою є можливість робити нотатки поверх будь-якого зображення – статичного або рухомого – із подальшим їх збереженням. Така функція не лише полегшує повторення матеріалу, а й дозволяє аналізувати, порівнювати й відстежувати динаміку засвоєння знань у різних навчальних групах [4; 5].

Сучасні інформаційно-комунікативні технології, зокрема використання інтерактивної дошки, відкривають для викладача широкі можливості у процесі навчання іноземних мов студентів економічних спеціальностей. Завдяки інтерактивним інструментам урок набуває більшої динамічності, стає змістовнішим, ефективнішим і повністю відповідає вимогам сучасної освіти.

Інтерактивна дошка сприяє підвищенню творчого потенціалу викладача, дозволяючи йому варіювати форми та методи роботи, створювати інтерактивні завдання, що стимулюють активність студентів. Використання методу проєктів у поєднанні з мультимедійними засобами сприяє розвитку аналітичного та творчого мислення як у студентів, так і у викладачів. Цей метод є ефективним інструментом візуалізації навчального матеріалу, забезпечує міждисциплінарну інтеграцію та стимулює професійне зростання педагогів, заохочуючи їх до пошуку інноваційних підходів у навчальному процесі.

У викладанні іноземної мови важливо також дотримуватися принципу «від простого до складного». Поступове ускладнення навчального матеріалу – від базової граматики до спеціалізованих тем міжнародної торгівлі, маркетингу, менеджменту чи фінансів – дозволяє студентам відчувати власний прогрес і впевнено застосовувати мову у професійних ситуаціях.

Окрім мовної компетентності, викладання іноземної мови сприяє розвитку soft skills – критичного мислення, уміння працювати в команді, навичок презентації та ділового спілкування [7]. Це забезпечує комплексний підхід до підготовки майбутніх фахівців економічної сфери.

Таким чином, беручи до уваги все вищезазначене, можна стверджувати, що ключовими аспектами викладання іноземної мови студентам економічних спеціальностей, а зокрема французької, виступають такі складові: професійна спрямованість навчання у підборі матеріалів, фокус на FOS (Français sur Objectifs Spécifiques / іноземна мова за професійним спрямуванням) для опанування комунікативними навичками; розвиток міжкультурної комунікації; поєднання теорії та практики; інтеграція цифрових технологій під час занять; принцип поступового ускладнення; формування soft skills (окрім мовної компетентності, важливим є розвиток критичного мислення, уміння працювати в команді, вести ділову комунікацію та презентувати результати).

Таким чином, навчання іноземній мові студентів економічних спеціальностей має специфічний характер і вимагає поєднання мовної, професійної та міжкультурної складових. Застосування такого підходу не тільки поглиблює рівень мовної підготовки студентів, але й забезпечує їхню готовність до ефективної роботи у професійному та міжнародному просторі.

Література: 1. Колбіна Т. В. Формування у студентів досвіду міжкультурної комунікації студентів вищих навчальних закладів економічного профілю // *Основи сучасної педагогіки* : монографія / Т. О. Дмитренко, К. В. Яреско, Т. В. Лаврик, В. М. Нагаєв, Н. Н. Шоев, Т. В. Колбіна, С. В. Копилова, Н. Д. Кабусь, О. В. Купенко. Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2016. С. 159–251. 2. Чернова М. М. Основи розвитку й реалізації міжкультурної комунікації в навчанні студентів іноземним мовам. *Актуальні питання філології*. 2011. Вип. 1. С. 120–125. 3. Лутковська С. М. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі // *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця : ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2011. С. 190–194. 4. Кобринець О. С. Les avantages de l'utilisation du TBI au cours de l'enseignement du FLE // *Викладання європейських мов та євроінтеграція: матеріали міжвузівської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. Харків : Національна академія Національної гвардії України, 2017. С. 32–33. 5. Кобринець О. С. Технології роботи з інтерактивною дошкою на уроках іноземної мови в процесі міжкультурної комунікації студентів // *Актуальні питання освіти і науки* : зб. наук. ст., матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 10–11 листоп. 2016 р. Харків : ХОГОКЗ, 2016. С. 161–167. 6. Чумак В. В. Інформаційно-комунікаційні технології в навчанні англійської мови. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/47521/. 7. Hofstede G. *Cultures and Organisations: Software of the Mind*. London, 1991. 190 p.

Стаття надійшла до редакції 01.10.2025 р.

